

Razumijevajući da izraz "sa druge strane Berlinskog zida" možda stvara konfuziju za javnost (bilo bi primjerenije da sam naveo "u socijalizmu), dozvolite da objasnim logiku datog izraza u kontekstu Bosne i Hercegovine:

Pad Berlinskog se simbolički označava kao pad komunizma i pobjeda kapitalizma ("kraj historije", kako tada hegelovski naglašava Fukuyama). Prije pada Berlinskog zida, sve zemlje svijeta su, ekonomski posmatrano, bile ili kapitalističke ili komunističke. Bivša Jugoslavija je spadala u red komunističkih zemalja odnosno baštinila je jugoslavenski samoupravni socijalizam (neki autori je svrstavaju u Istočni blok upravo zbog komunizma).

Bosna i Hercegovina kao dio bivše Jugoslavije je također pripadala ovom sistemu. Sve akumulisane krize komunizma su isplivale na površinu tokom 80-tih godina prošlog stoljeća, kako u BiH, Jugoslaviji, tako i većini komunističkog svijeta - inflacija, štrajkovi, pad BDP-a itd. Pad Berlinskog zida podrazumijeva konačno kraj komunističkih kriza i komunizma uopšte kao ekonomskog modela i globalno prihvatanje kapitalizma odnosno tržišne ekonomije kao dominantnog ekonomskog modela. Pošto očigledno nismo pripadali kapitalističkom svijetu dotada, iskoristio sam gore spomenuti izraz - "sa druge strane Berlinskog zida". Možda najbitniji argument navedenom predstavlja činjenica da je pad Berlinskog zida u korelaciji sa historijskim događajima koji su se dešavali samo "na ovoj strani" - raspad Jugoslavije i ratovi, protesti i revolucije u Istočnoj Europi, pad komunističkih režima u Albaniji, Rumuniji, nestanak Sovjetskog saveza itd. Takva historijska previranja nisu viđena u zemljama sa druge strane zida.

Također, imao sam intenciju da naglasim činjenicu da je EU kao jedinstveno tržište za našu zemlju nešto posebno jer gotovo 50 godina u prošlom stoljeću nismo imali priliku adekvatno učestvovati u tržišnim procesima kao ostatak razvijenih europskih zemalja - izuzev što smo (kao i danas nažalost) slali našu radnu snagu da radi u Zapadnoj Njemačkoj. U tome također vidim dvije europske strane Berlinskog zida - jedna strana je zapošljavala, a druga slala vlastitu radnu snagu, a kao izraz ekonomske nemoći. Za građane Bosne i Hercegovine koji nisu imali ekonomske slobode kao npr. građani Italije, Portugala, Belgije itd., EU sigurno da znači nešto više, naročito po pitanju očekivanog prosperiteta.

Ukoliko je potrebno dopuniti, pojasniti i slično, stojim na raspolaganju.

Svako dobro,
Admir Čavalić